

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ การปลูกส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกร และผลของการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีน ที่มีต่อเกษตรกรผู้ปลูกส้มสายน้ำผึ้งในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จำนวน 348 ราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 78.74) มีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับ ประสบการณ์ในการปลูกส้มสายน้ำผึ้งเฉลี่ย 6.05 ปี สมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 คน ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีลักษณะถือครองที่ดินเป็นของตนเอง (ร้อยละ 95.11) โดยมีจำนวนพื้นที่ในการปลูกสวนส้มสายน้ำผึ้งเฉลี่ย 12.90 ไร่ จำหน่ายผลผลิตส้มสายน้ำผึ้งโดยมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน รายได้จากการจำหน่ายส้มสายน้ำผึ้งทั้งหมดเฉลี่ย 194,126.44 บาทต่อปี ซึ่งนอกจากนี้ยังมีรายได้จากการประกอบอาชีพอื่นๆ เฉลี่ย 56,759.52 บาทต่อปี และมีรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ย 242,048.45 บาทต่อปี ใช้แรงงานในครัวเรือนในการปลูกส้มสายน้ำผึ้ง และบางส่วนยังมีการจ้างแรงงานเพิ่ม โดยมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกส้มสายน้ำผึ้งเฉลี่ย 4.88 คน ในการปลูกนิยมใช้กล้าพันธุ์กิ่งเสียบ และมีการปลูกในลักษณะการขกแปลงปลูก

ผลการเปิดเขตการค้าเสรีไทยจีนที่มีต่อเกษตรกรผู้ปลูกส้มสายน้ำผึ้งพบว่า ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้รับผลจากการเปิดเขตการค้าเสรีไทยจีน โดยรวม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ไม่ได้รับผลกระทบได้แก่ ด้านกระบวนการการผลิตเกี่ยวกับ การดูแลรักษาต้นส้มสายน้ำผึ้ง จำนวนผลผลิตส้มสายน้ำผึ้งในฤดู และการขนส่งผลผลิต ด้านการตลาดเกี่ยวกับผลกระทบจากผลไม้เมืองหนาวจากประเทศจีนเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย ปัญหาการขายส้มสายน้ำผึ้ง และการดำเนินการแนวทางการตลาดใหม่ๆ เช่น การแปรรูปสินค้า การรวมกลุ่มผู้ปลูกส้มสายน้ำผึ้ง และด้านคุณภาพชีวิตและสังคมเกี่ยวกับความคิดที่จะลงทุนอื่นๆ เพิ่มเติม และต้องการประกอบอาชีพชนิดอื่นหรือปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน ภายหลังเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีน แต่ได้รับผลด้านเศรษฐกิจในระดับเพิ่มขึ้น ได้แก่ ทำให้ต้นทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกและดูแลส้มสายน้ำผึ้งของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น

The objectives of this study were to find out: 1) socioeconomic characteristics of Sai Nam Phueng orange growers; 2) Sai Nam Phueng orange growing; and 3) the effect of Sino-Thai free trade area establishment on Sai Nam Phueng orange growers in Chiang Mai. A set of interview schedules was used for data collection administered with 348 Sai Nam Phueng orange growers in Fang district, Chiang Mai province obtained by simple random sampling. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package for research.

Results of the study revealed that three-fourths (78.74%) of the respondents were male. The respondents were 45 years old on average, married, and elementary school graduates. They had Sai Nam Phueng orange growing experience for 6.05 years on average and had 4 family members on average. Almost all of the respondents (95.11%) had their own land and they had an area of Sai Nam Phueng orange growing for 12.90 rai on average. Middlemen purchased Sai Nam Phueng oranges on the respondents' orchards and they had an annual income earned from Sai Nam Phueng orange selling for 194,126.44 baht on average. Besides, the respondents earned an annual income from other occupations for 56,759.52 baht. As a whole, the respondents had an average annual income of 242,048.45 baht. The respondents used household workforce for Sai Nam Phueng orange growing and some of them hired workforce. The respondents had 4.88 workforce for Sai Nam Phueng orange growing on average. The respondents preferred to use grafting for Sai Nams Phueng orange propagation. Raised beds were used for the growing of Sai Nam Phueng growing.

With regards to the effect of Sino-Thai free trade area establishment, as a whole, it was found that the establishment did not have an effect on the respondents. Considering on each aspect, it was found that there was no effect on the following: 1) production and harvesting process; 2) Sai Nam Phueng orange tree care taking; 3) an amount of Sai Nam Phueng orange yields; and 4) delivery of Sai Nam Phueng orange yields. For marketing, it was found that there was no effect on the following: 1) problems in Sai Nam Phueng orange selling; and 2) new market trends such as goods processing and grouping of Sai Nam Phueng orange growers. For quality of life and society, there was no effect on the following: 1) quality of life and social will; 2) investment of other business; 3) need for occupation changing or planting other kinds of crop. However, the respondents had an increase of economic effect on growing and maintenance costs.